

Professionele afweging van gebruik PBM buiten het ziekenhuis - als je twijfelt over het besmettingsrisico

Bij patiënten of cliënten met corona(verdenking) gebruik je altijd persoonlijke beschermende middelen (PBM). Maar ook als cliënten geen duidelijke klachten hebben, kan in bepaalde gevallen bescherming nodig zijn. Als het niet mogelijk is om 1,5 meter afstand te houden, dan maak je in die specifieke situatie een inschatting over het risico op besmetting. Zo kom je tot een afweging om wel of niet PBM te gebruiken. Kom je tot de conclusie dat er een besmettingsrisico is, of twijfel je daarover en moet je snel handelen? Gebruik dan PBM.

Je bepaalt het besmettingsrisico op basis van het type zorghandeling in combinatie met de beoordeling van de gezondheidssituatie van de cliënt en de mogelijkheid om veilig zorg te kunnen verlenen. Stel jezelf de volgende vragen.

STEL JEZELF DE VOLGENDE VRAGEN:

Wat is de gezondheidssituatie van de zorgvrager, is deze recent veranderd?

Vraag of beoordeel aan het begin van de zorgverlening de gezondheidssituatie van de cliënt of bewoner. Heeft de cliënt of één van de gezinsleden of huisgenoten in de thuissituatie klachten waar je aan twijfelt?

Kan de zorg veilig verleend worden bij deze cliënt of in deze situatie?

Kan de zorg veilig verleend worden? Is de cliënt te instrueren? Kun je goede handhygiëne toepassen? Ken je de cliënt goed? Weet je wat je kunt verwachten? Is de situatie voorspelbaar? Moet je snel handelen?

Wat is het besmettingsrisico bij deze specifieke zorgverleningsactiviteit?

Kan de zorgactiviteit de kans op spatten vergroten (hoesten, verslikken of niezen uitlokken)? Weeg het besmettingsrisico af van de handeling zelf in combinatie met de gezondheidssituatie (eerste vraag) en de beoordeling of de zorg veilig verleend kan worden in deze situatie (vraag 2).

Mocht een situatie veranderen, dan is een nieuwe risico-inschatting noodzakelijk. Leg in het zorgplan vast op basis van welke overwegingen jij, in afstemming met jouw collega's, de keuze tot het wel of niet gebruiken van PBM maakt.

Samenvattend

De volgende overwegingen spelen een rol bij je inschatting over het risico op besmetting. Het besmettingsrisico wordt groter, naarmate:

- je vaker en langer en dichtbij het gezicht van cliënt bent; denk aan neusharen knippen, tandenpoetsen, mondverzorging, scheren;
- de zorgactiviteit hoesten uitlokt, bijvoorbeeld het ondersteunen bij eten of drinken bij iemand die slikproblemen heeft;
- de cliënt niet goed snapt wat goede basishygiëne is en deze instructies goed opvolgt;
- de handeling een hoger besmettingsrisico vormt, bijvoorbeeld het verzorgen van een canule/tracheostoma;
- je de situatie niet goed kunt inschatten én je snel moet handelen;
- de cliënt niet te instrueren is om op afstand te blijven.

Handige links

- **Lees de praktijkvoorbeelden** uit de sectoren Verpleeghuiszorg, geestelijke gezondheidszorg, gehandicaptenzorg, wijkverpleging, jeugdgezondheidszorg. [Bekijk de bijlagen.](#)
- **Welk type PBM pas je wanneer toe?** Als je cliënten persoonlijk verzorgt, verpleegt of lichamelijk onderzoekt, dan gebruik je een chirurgisch mondneusmasker IIR, een bril, schort en wegwerphandschoenen. Bij medische handelingen die veel druppels met het virus veroorzaken, wordt het mondneusmasker type FFP2 aangeraden. Dit is een masker dat de ingeademde lucht filtert. Lees meer over het gebruik van mondmaskers in [deze factsheet van VWS.](#)
- **Wil je meer weten over het gebruik van schorten, brillen en/of handschoenen?** Dit lees je op [deze overzichtspagina van V&VN.](#)